

Tưởng Niệm Nhà Thơ Triều Phong Đặng Đức Bích

Nguyễn Quý Đại



Hơn 40 năm chúng ta sống hải ngoại chưa bao giờ nghe hai chữ giới nghiêm (tiếng Đức gọi là Ausgangssperre). Vì đại dịch cúm viêm phổi cấp tính do Wuhanvirus/Covid19 là con vi trùng vô hình lây lan khắp nơi trên thế giới, làm đời sống xã hội đảo lộn, gây thiệt hại về Kinh tế, Xã hội, Chính trị cũng như Văn hóa, Tập quán bị thay đổi... Để tránh lây bệnh nhiều quốc gia ra lệnh giới nghiêm, yêu cầu người dân giới hạn không ra ngoài nếu không có việc cần thiết. Cuộc sống công cộng gần như hoàn toàn đóng cửa, thành phố vắng bóng người, tạo khủng hoảng toàn cầu đã đẩy hàng tỷ người trên

thế giới vào chung một hoàn cảnh, phải hứng chịu nhiều khó khăn cũng như những nỗi đau mất mát và xa cách người thân đời sống trở nên giới hạn, khép kín, kém thịnh vượng và thiếu tự do... Theo lệnh giới nghiêm hay là giãn cách xã hội, ông bà, cha mẹ đều phải sống xa các con không được tiếp xúc, mùa lễ Phục sinh con cháu mang quà tặng tới để trước cửa nhà! Người bị bệnh ở bệnh viện để tránh lây lan bệnh (dù không bị bệnh dịch cúm), nhưng thân nhân không được thăm viếng, cho đến giờ phút lâm chung cũng vắng bóng người thân, ra đi trong cô đơn! Trong đó có người thân của chúng ta anh Đặng Đức Bích cũng như cựu thiếu tướng Lê Minh Đảo đã ra đi.

Cuối tháng ba tôi còn liên lạc với anh qua mail thăm hỏi, nhắc nhau giữ gìn sức khỏe trong nạn dịch Wuhanvirus nguy hiểm đang lây lan khắp nơi, anh thường gọi cho thân hữu những đoạn Video hấp dẫn, ngày 23/4 anh gọi cho thân hữu đoạn phim "Kim Jong Un và Nguyễn Phú Trọng hẹn nhau ngủm củ tỏi cùng lúc". Cuộc đời vô thường, sinh lão bệnh tử theo luật tạo hóa, không ai tránh khỏi, nhưng nhận tin anh qua đời (ngày 27.04.2020 tại tư gia, mai táng 11.05.2020) do anh Đường Anh Đồng thông báo trên FB, làm tôi bàng hoàng, anh đã ra đi thật rồi! Chúng ta thật buồn mất một bạn văn, thương tiếc anh ra đi trong thời gian bạn bè bị giới hạn không thể tham dự đọc kinh, đưa tiễn anh đến nơi an nghỉ cuối cùng.

Tôi nhận mail của anh Đồng thông báo Hội Tây Sơn Bình Định Bắc Cali sẽ tổ chức Lễ cầu nguyện 49 ngày (08.06.2020) cho hương linh anh Triều Phong Đặng Đức Bích sớm được an nghỉ nơi miền cực lạc. Tôi ở xa không thể đến thắp cho anh một nén nhang và phân ưu cùng tang gia. Hồi tưởng ngày chúng tôi gặp nhau lần đầu ở San Jose thật vui, tại gia đình anh chị Hồng quen thân với chúng tôi ở Munich trước khi gia đình anh chị nhận nước Mỹ làm quê hương. Anh chị Hồng nghỉ làm việc cùng đi chơi thăm viếng nhiều cảnh đẹp.

Rất tiếc tôi tới trễ không tham dự được tiệc đầu năm của Hội CSQG bắc Cali, nhưng gặp anh Phan Quang



Nghiệp cựu Sĩ quan CSQG, là một trong những người SQCS ở tù khá lâu (1975-1993), được trả tự do sang Mỹ theo diện HO. Dù lâu năm trong trại tù nhưng sức khỏe anh tốt, vui vẻ yêu đời kể chuyện tiêu lâm và tặng tôi Đặc san Phương Hoàng. Tôi tới thăm toà soạn Nhật báo Việt Nam, chủ nhiệm Quỳnh Thi khả ái vui vẻ, cũng tặng tôi tập Đặc San Xuân, trong đó có kèm theo check tiền nhuận bút những bài đăng trong năm qua. Đây cũng là nhà báo „hào hoa,, chia sẻ với người cầm bút. Quỳnh Thi mời gia đình tôi đi ăn trưa, nhưng chúng tôi đã có hẹn với nhóm Nông Nghiệp.

Đến nhà anh Lê Vinh Quy đã có anh Tôn Long Bình, Đặng Đức Bích, nhạc sĩ Lê Mộng Bảo (đã qua đời), Vũ Đình Thắng, và anh Lê Tuấn Ngô là nhà thơ Mạc Phương Đình. Các anh thuộc thế hệ đàn anh, buổi chiều ngồi bên nhau tâm sự uống vài ly rượu vang đỏ để tinh thần thêm gắn bó; anh Đặng Đức Bích tặng tôi CD Quê Hương ngàn dặm thơ anh phổ nhạc, tập thơ Hoa Vông Vang, và Đặc San Bình Định; anh Mạc Phương Đình tặng tuyển tập thi đàn Hương Thời Gian nhiều tác giả, Ru Người Ru Đời của anh, tập thơ dày 209 trang in trên giấy đẹp trình bày trang nhã, đọc lời mở đầu chúng ta cảm thấy ngọt ngào tha thiết tình yêu quê hương và nỗi nhớ. Cảm ơn các tác giả đã ký tặng những tác phẩm văn học giá trị.

Tôi và anh Hồng tới thăm gia đình anh Bích một buổi chiều, nhà anh Bích nằm ở địa thế đẹp, bên trong còn đẹp hơn với những bình hoa tươi qua bàn tay khéo léo cắt tỉa nghệ thuật của chị Ngọc Kiều vô cùng

hấp dẫn, rất tiếc hôm đó chị N. Kiều đi làm, anh Bích sau một thời gian dài làm việc ở 3.Com đã về hưu. Anh chị có ba cô con gái đã thành danh, con gái lớn hành nghề Y Khoa, nếu tôi nghe không nhầm thì cháu ở Colorado? thỉnh thoảng anh chị bay sang thăm con cháu. Gia đình anh chị đã từng đi tour du lịch Âu Châu, uống cafe bên dòng sông Seine Paris, nhìn vương cung Thánh Đường Notre Dame... Nhưng năm nay anh bỏ anh em thân hữu ra đi vĩnh viễn! Không còn giữ được lời hứa với tôi là anh chị sẽ đến Munich một lần uống bier Đức xem lễ Hội Bier Tháng Mười (Octoberfest) có tôi làm tài xế và hướng dẫn viên.



Chúng tôi cùng một thân phận, từng bị vào trại tập trung cải tạo... trải qua những năm tháng của kiếp tù đầy gian khổ. Rồi vượt biển đến được bến bờ tự do, bỏ lại hận thù phía sau, cùng hướng tới tương lai hy vọng tươi sáng cho con cháu. Mỗi người chọn ngành nghề mới, lập nghiệp từ đôi bàn tay trắng. Từ đó hội nhập vào đời sống trên quê hương thứ II, dù đời sống bận rộn nhưng luôn giành thời gian để sáng tác thơ nhạc, viết văn để bảo tồn văn hóa ở hải ngoại.

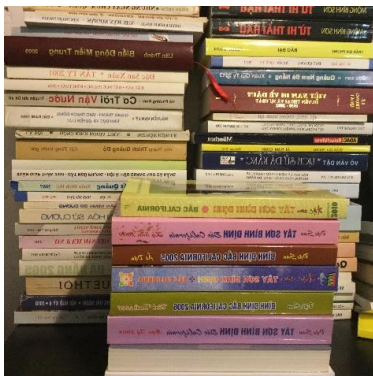
Sau biến cố 30/4/1975 Văn hóa Việt Nam đã bị chế độ CS làm băng hoại, văn chương, âm nhạc trong nước bị ảnh hưởng Tàu. Họ dùng từ tối nghĩa lai căng, diễn hình một số từ như: trình độ học vấn, hay xây cầu đường họ đều dùng là "chất lượng"; khởi đầu thì viết „kịch hoạt“; giải pháp viết là „kịch bản“ bệnh mãn tính gọi là „bệnh nền“ giải quyết một công việc đều dùng là „xử lý“, Tivi bị hư vì lý do kỹ thuật, cũng như tai nạn gãy chân cũng đều gọi là „sự cố“...

Chúng ta được thừa hưởng nền giáo dục nhân bản, trong sáng, tôn trọng sự thật của miền Nam, đó là tinh túy của dân tộc. Thế hệ chúng ta phải gìn giữ trân trọng và tự hào, bảo tồn mãi mãi đừng để đánh mất nó. Nhưng ngày nay cũng có một thoáng buồn ở hải ngoại có một số nhỏ cơ quan truyền thông, là những người của miền Nam lái nhái những từ mới sau 1975 một cách tệ hại vô ý thức. Bản tin hay tin tức gọi là „thông tin“; “bảo đảm“ đảm bảo“; đá banh“ bóng đá“; gia đình „hộ gia đình“... Bàn luận về đề tài văn học đủ làm cho chúng ta không khỏi ngỡ ngàng, băn khoăn và tự hỏi tương lai nó sẽ đi về đâu? Về thể chế chính trị độc tài CS giống như chuyện dài 1001 đêm kể không bao giờ hết.

Hơn một thập niên qua, cuối năm anh Đặng Đức Bích đều nhắc tôi gửi bài cho Đặc San Bình Định Bắc California, Bên Mỹ rất nhiều Hội Đồng Hương đều phát hành Đặc San xuân để gợi nhớ tình yêu quê hương, những kỷ niệm của một thời vang bóng... Người Việt tỵ nạn CS rời bỏ quê hương, nhưng mang theo lâu đài văn hoá dân tộc. Thế hệ chúng ta muốn duy trì bản sắc văn hóa từng vùng miền... Đặc san Bình Định Bắc Cali rất nhiều thân hữu là nhà văn, thi sĩ cộng tác với các đề tài phong phú và giá trị. Tôi sinh ở đất Ngũ Phụng nhưng luôn ngưỡng mộ xứ nẫu Bình Định, là đất Địa Linh Nhân Kiệt với truyền thống lịch sử - văn hóa, văn võ song toàn (võ Bình Định nổi tiếng, như câu ca dao Ai về Bình Định mà coi, con gái Bình Định cầm roi đi quyền...) Các sĩ phu của Bình Định nổi danh như ông Đào Tấn (1845- † 1907) lúc làm quan thì thanh liêm, công bình được người đời kính trọng, ông giỏi văn chương, soạn tuồng và sáng lập bộ môn hát bội. Thuộc dòng dõi Đào Duy Từ (1572-1634)

ông lập gia đình ở Bồng Sơn làm quê hương thứ hai. Được chúa Sãi Nguyễn Phúc Nguyên 阮福源 (trị vì từ 1613-1635) trọng dụng, năm 1630 ông có công cho đắp lũy Trường Dục Quảng Bình, đến năm 1631 đắp thêm lũy ở cửa sông Nhật Lệ tục gọi là lũy Thầy. Chúng ta bùi ngùi đọc lại lịch sử nhà Tây Sơn 茹西山 (1778-1802). Bùi Thị Xuân(?-† 1802) nữ kiệt triều Tây Sơn vợ danh tướng Trần Quang Diệu ?- †1802) đã ra đi về bên kia thế giới không trọn vẹn hình hài! Dân tộc Việt luôn vinh danh và tự hào có vua Quang Trung (1753-†1792) đánh trận Ngọc Hồi - Đống Đa đại thắng quân Thanh, trong mùa xuân năm Kỷ Dậu 1789... Một điểm son sáng ngời trong lịch sử cho đến ngày nay dân tộc Việt Nam vẫn giữ truyền thống chống giặc Tàu.

Danh nhân Bình Định rất nhiều, tôi xin phép trích dẫn câu chuyện sử, của Tăng Bạt Hổ (1858 - †1906) là một bậc hào kiệt, ông cũng bỏ nước ra đi như chúng ta. Ông yêu nước nhiệt thành đã thổi vào Duy Tân Hội một luồng gió mới. Chính ông là người góp phần quan trọng trong việc mở ra cho phong trào Đông Du một phương hướng hoạt động trọng yếu của tổ chức Duy Tân Hội. Trong chiến tranh Nga-Nhật (1904 - 1905), ông giúp Nhật đánh giặc, nổi tiếng là quả cảm, có công trong những trận chiến Đài Liên và Lữ Thuận, và được thưởng huy chương quân công. Ngày khải hoàn, ông được dự bữa đại yến do Thiên



hoàng Minh Trị đãi các tướng sĩ. Đỡ chén rượu của Thiên hoàng ngự rót thường, ông uống một hơi cạn rồi khóc lớn ở giữa triều đình. Thiên hoàng hỏi, ông giải bày hết nỗi lòng:



"Tôi vốn không phải là người Nhật mà là một người vong mạng Việt Nam. Sau khi thất bại trong việc chống Pháp, tôi trốn sang Thái Lan (Xiêm), qua Trung Hoa rồi tới đây, may được Bệ hạ tin dùng. Nay thấy quý quốc thắng Nga, làm vẻ vang cho giống da vàng, tôi nghĩ đến tình cảnh nước tôi mà không cầm được giọt lệ". "Bao giờ dân nước tôi mới được một bữa yến như bữa này của quý quốc!"

Hết thấy các người dự yến đều chăm chú nhìn về mặt cương nghị, nghe lời khẳng khái của ông. Minh Trị Thiên Hoàng 明治天皇 khen ông là chân ái quốc an ủi ông mấy lời và từ đó các nhà cầm quyền Nhật rất có cảm tình với ông. các nghị sĩ Nhật như Khuyển Dưỡng Nghị (Inukai Tsuyoshi), Đại Ôi Trọng Tín (Ôkuma Shigenobu) khuyên ông phải lo phát triển phong trào Duy tân trong nước để nâng cao dân khí...

Bình Định có những nhà văn, nhà thơ nổi tiếng đóng góp cho lâu đài văn hóa miền Nam. Nguyễn Mộng Giác (1940- † 2012), Võ Phiến (1925- † 2015), Quách Tấn (1910- † 1992), Hàn Mạc Tử, sống và chết ở Qui Nhơn (1912- † 1940), Chế Lan Viên (1920- † 1989)... Anh Đặng Đức Bích có những bạn thơ mới để xướng họa bên kia thế giới, thơ anh nhẹ nhàng như những áng mây bay, là những sợi tơ vàng óng ánh là lướt, như cánh én chiều xuân êm đềm trên ruộng lúa xanh của quê hương Bình Định. Anh cũng viết biên khảo bài tường niệm vua Quang Trung đầy đủ, súc tích sử liệu. Tôi đã đăng lên Website: hoamunich. Trong những dịp Tết anh Bích luôn gửi cho tôi Đặc San, tôi lưu giữ làm tài liệu tham khảo. đầu năm 2020 anh gửi CD thơ nhạc nhưng rất tiếc tôi không mở được vì CD bị lỗi kỹ thuật (error), Năm qua anh Bích gửi Đặc San cho tôi theo dạng Print 3D pdf rất tiện, không phải tốn thì giờ tiền cước phí đến Post gửi như những năm trước.

Chúng ta mất đi người anh, người bạn sinh hoạt trên diễn đàn thơ văn lãng mạn! anh Đặng Đức Bích ra đi nhưng những tập thơ, nhạc của anh vẫn còn mãi mãi với thời gian, những sinh hoạt đóng góp của anh với Hội Tây Sơn Bình Định Bắc California vẫn còn đó những nét son khó lãng quên, như người xưa đã nói
"Nhân sinh tự cổ thùy vô tử. Lưu thủ đan tâm chiếu hãn thanh".

Chúng tôi thành kính chia buồn cùng chị Ngọc Kiều cùng toàn thể tang quyến. Kính chúc quý Hội viên HTSBĐBC luôn dồi dào sức khỏe, may mắn, hạnh phúc, bình an vượt qua đại dịch Wuhavirus vui với con cháu. Chúng ta cùng hãnh diện thể hệ thứ II đã và đang tiếp tục thành công trên mọi lĩnh vực: Khoa học, Kinh tế, Chính trị, Y khoa, Âm nhạc, Nghệ thuật... và có nhiều cấp Tướng trong quân đội Hoa Kỳ.

Nguyễn Quý Đại Munich

Nhà văn/thơ Đặng Đức Bích, bút hiệu Triều Phong, sinh quán Bình Định, hiện cư ngụ tại San Jose, Bắc California. Tốt nghiệp Đại học Nông Lâm Súc Sài Gòn năm 1968, anh đã phục vụ tại Bộ Canh Nông Sài Gòn với tư cách Kỹ Sư Canh Nông và chức vụ sau cùng của anh là Trưởng Ty Nông Nghiệp tỉnh Bình Định. Sau 1975, anh đã đi ở tù Cộng sản cho đến năm 1979, vượt biên, và đã định cư tại Hoa Kỳ từ năm 1980. Anh đã tốt nghiệp UC Colorado ngành Computer Networking năm 1984 và làm việc cho hãng 3COM ở Silicon Valley, California... Anh qua đời thọ 78 tuổi.